



Eisen aan afschermingen en aan beveiligingsinrichtingen

Informatie van de Inspectie SZW voor bedrijven over machineveiligheid en veilig werken met arbeidsmiddelen

I. Algemene eisen

Afschermingen en beveiligingsinrichtingen moeten ten alle tijden voldoen aan par. 1.4 uit bijlage 1 Machinerichtlijn (2006/42/EC).

Afschermingen en beveiligingsinrichtingen:

- moeten stevig zijn uitgevoerd,
- moeten stevig op hun plaats worden gehouden,
- mogen geen bijkomende gevaren met zich brengen,
- mogen niet op eenvoudige wijze omzeild of buiten werking gesteld kunnen worden,
- moeten voldoende ver van de gevarezone verwijderd zijn,
- moeten het zicht op het verloop van het werk zo min mogelijk belemmeren, en
- moeten de noodzakelijke werkzaamheden voor het aanbrengen en/of vervangen van de gereedschappen en voor de onderhoudswerkzaamheden mogelijk maken, waarbij de toegang nauwlettend wordt beperkt tot de sector waar het werk moet worden verricht, zo mogelijk zonder dat de afscherming moet worden verwijderd of de beveiligingsinrichting moet worden uitgeschakeld.

Tevens moeten de afschermingen, voorzover mogelijk, bescherming bieden tegen het wegspringen of vallen van materialen of voorwerpen en tegen de emissies voortgebracht door de machine.

Bijzondere eisen voor afschermingen

Vaste afschermingen

Vaste afschermingen moeten zodanig zijn bevestigd dat zij alleen met behulp van gereedschappen kunnen worden geopend of verwijderd.

Bij demontage moeten de bevestigingsmiddelen met de afschermingen of de machine verbonden blijven.

Waar mogelijk, mogen afschermingen niet zonder hun bevestigingsmiddelen op hun plaats kunnen blijven.

Beweegbare afschermingen met blokkeervoorziening

Beweegbare afschermingen met blokkeervoorziening moeten:

- wanneer geopend, zoveel mogelijk met de machine verbonden blijven,
- zodanig worden ontworpen en gebouwd dat ze enkel met een opzettelijke handeling kunnen worden afgesteld,
- zodanig worden ontworpen dat het ontbreken van of een defect aan een van de onderdelen, het op gang brengen van gevaarlijke machinefuncties verhindert of gevaarlijke machinefuncties tot stilstand brengt.

Beweegbare afschermingen met blokkeervoorziening moeten gecombineerd zijn met een vergrendelinrichting die voorkomt dat gevaarlijke machinefuncties in werking treden totdat de afscherming gesloten is, en een opdracht tot stopzetting geeft wanneer de afscherming niet meer gesloten is. Wanneer het mogelijk is dat een bediener de gevarezone bereikt voordat het risico dat voortvloeit uit de gevaarlijke machinefuncties is geweken, moeten de beweegbare afschermingen met blokkeervoorziening niet alleen met een vergrendelinrichting, maar ook met een voorziening voor het vergrendelen van de afscherming worden gecombineerd. Dit laatste moet zodanig uitgevoerd worden dat deze voorkomt dat gevaarlijke machinefuncties in werking treden voordat de afscherming gesloten en vergrendeld is, en die tevens de afscherming gesloten en vergrendeld houdt totdat het risico van verwonding door de gevaarlijke machinefuncties is geweken.

Instelbare afschermingen die de toegang beperken

Instelbare afschermingen die de toegang beperken tot de bewegende delen die voor de werkzaamheden strikt noodzakelijk zijn, moeten:

- afhankelijk van de aard van de te verrichten werkzaamheden, met de hand of automatisch instelbaar zijn,
- gemakkelijk kunnen worden ingesteld zonder het gebruik van gereedschap.

Bijzondere eisen voor beveiligingsinrichtingen

Beveiligingsinrichtingen moeten zodanig worden ontworpen en ingebouwd in het besturingssysteem dat:

- de bewegende delen niet in beweging kunnen worden gesteld zolang zij binnen het bereik van de bediener zijn,
- personen de bewegende delen tijdens de beweging niet kunnen bereiken, en
- het ontbreken van of een defect aan een van de onderdelen, het op gang brengen verhindert of de bewegende delen tot stilstand brengt.

De veiligheidsvoorzieningen moeten enkel met een opzettelijke handeling kunnen worden ingesteld.

II. Het aanbrengen van afschermingen en beveiligingsinrichtingen

Voor machines/arbeidsmiddelen met bouwjaar van voor 1 januari 1995:

Sommige arbeidsmiddelen zijn gebouwd voor de inwerkingtreding van het Warenwetbesluit Machines in 1995 en daarom ook niet voorzien van een CE-markering. Dit houdt dit in dat een bedrijf zelf het arbeidsmiddel mag (laten) voorzien van de benodigde beveiligingen, zolang het geen substantiële wijziging betreft.

Advies is om eerst met de fabrikant van het betreffende arbeidsmiddel of de machine contact op te nemen over welke afschermingen en/of beveiligingsinrichtingen het best van toepassing zijn.

Is een substantiële wijziging nodig dan wordt u voor de wet als fabrikant van het betreffende arbeidsmiddel aangemerkt. Het aangepaste arbeidsmiddel moet conformeren aan het Warenwetbesluit Machines (CE-markeren). Voor meer informatie waarin ook voorbeelden van substantiële wijzigingen zie de brochure: "[Zo past u uw machine veilig aan](#)"

Er zijn universele afschermingen verkrijgbaar die toegepast kunnen worden zonder dat er sprake is van een substantiële wijziging. Let er wel op dat de aan te schaffen afschermingen en/of beveiligingsinrichtingen daadwerkelijk voldoen aan de gestelde eisen zoals gesteld in deze flyer.

Voor CE-gemarkeerde arbeidsmiddelen met 'verkeerde afscherming'

CE-gemarkeerde machines en CE-gemarkeerde arbeidsmiddelen moeten voldoende aan de daarvoor geldende warenwetbesluiten. Soms blijkt toch dat de door de fabrikant aangebrachte afscherming niet voldoet aan de norm: de afscherming is te klein en/of scharnierend en niet geschakeld. In overleg met de fabrikant moet een andere afscherming of oplossing gevonden worden.

Voor algemene informatie over gezond en veilig werken in uw sector zie: <https://www.inspectieszw.nl/sectoren/metaal>

Deze flyer is een uitgave van:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Xerox/OBT, Den Haag | 117986

© Rijksoverheid | December 2018